

prima instanță: Judecătoria Soroca

Judecător: D. Gherman

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți

Judecători: I. Grosu, A. Corcenco și D. Corolevschi

instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție

Judecători. S. Filincova I. Bejenaru, G. Stratulat, S. Novac și T. Vieru

Î N C H E I E R E

1 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecători

Tatiana Vieru

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

examinând cererea de revizuire declarată de Pantelemon Țurcanu,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Spînu
împotriva lui Pantelemon Țurcanu, intervenient accesoriu Veaceslav Melnic cu privire
la încasarea prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 30 ianuarie 2013, prin care s-a
respins recursul declarat de Pantelemon Țurcanu și s-a menținut decizia Curții de Apel
Bălți din 31 mai 2012 și hotărârea Judecătoriei Soroca din 9 ianuarie 2012,

c o n s t a t ă

La 28 octombrie 2011, Andrei Spînu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Pantelemon Țurcanu, intervenient accesoriu Veaceslav Melnic cu privire
la încasarea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, a avut în proprietate un tractor de
model MTZ-82 cu numărul de înmatriculare XXXX 67 anul fabricării 1983. Dreptul

de proprietate este confirmat prin pașaportul tehnic eliberat pe numele lui la 10 iulie 1995.

Susține că în anul 1999 a eliberat o procură pe numele lui Veaceslav Melnic prin care i-a încredințat acestuia să primească de la Comisariatul de poliție Călărași tractorul de model MTZ-82 cu numărul de înmatriculare XXXX care a fost reținut. Veaceslav Melnic a primit tractorul și la folosit un timp oarecare pentru necesitățile sale, refuzând să-l întoarcă. În anul 2009 reclamantul a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Veaceslav Melnic cu privire la restituirea tractorului de model MTZ-82 cu numărul de înmatriculare XXXX. Interesele sale în judecată au fost reprezentate de către Pantelemon Țurcanu, iar în procesul de judecată a fost încheiată o tranzacție de împăcare între Melnic Veaceslav și reprezentantul său Pantelemon Turcanu.

Potrivit tranzacției enunțate, Veaceslav Melnic a fost de acord să-i restituie costul tractorului și paguba pentru reținerea tractorului timp de 9 ani în sumă de 11 800 lei, iar Pantelemon Țurcan în calitate de reprezentant al reclamantului a acceptat propunerea. Tranzacția de împăcare a fost acceptată de către instanța de judecată și prin încheierea din 30 noiembrie 2009 procesul a fost încetat.

Conform contractului de vânzare-cumpărare autentificat notarial din 2 decembrie 2009, Pantelemon Țurcanu a vândut lui Veaceslav Melnic tractorul de model MTZ-82 cu numărul de înmatriculare XXXX la prețul de 11 800 lei. Reclamantul indică că Pantelemon Țurcanu a primit de la Veaceslav Melnic suma de 11 800 lei, însă refuză să-i transmită această sumă reclamantului.

Solicită, Andrei Spînu, încasarea din contul lui Pantelemon Țurcanu în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 11 800 lei și cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca din 9 ianuarie 2012, s-a admis acțiunea, s-a încasat din contul lui Pantelemon Țurcanu în beneficiul lui Andrei Spînu prejudiciul material în sumă de 11 800 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 354 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 31 mai 2012 s-a respins cererea de apel declarată de Pantelemon Țurcanu și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Soroca din 9 ianuarie 2012.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 30 ianuarie 2013, s-a respins recursul declarat de Pantelemon Țurcanu și s-a menținut decizia Curții de Apel Bălți din 31 mai 2012 și hotărârea Judecătoriei Soroca din 9 ianuarie 2012.

La 11 aprilie 2013 Pantelemon Țurcanu a depus cerere de revizuire a deciziei Curții Supreme de Justiție din 30 ianuarie 2013, solicitând casarea încheierii cu rejudecare cauzei civile în ordine de recurs.

În drept, cererea de revizuire a fost întemeiată pe art. 449 lit. d) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție 12 iunie 2013 s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Pantelemon Țurcanu (f.d. 103-107).

La 18 august 2017, Pantelemon Țurcanu a depus cerere de revizuire a deciziei Curții Supreme de Justiție din 30 ianuarie 2013, solicitând casarea încheierii cu rejudecare cauzei civile în ordine de recurs.

În motivarea cererii sale, revizuentul a invocat că instanța de recurs, a interpretat eronat legea cu privire la regulile de înmatriculare a mijloacelor de transport și prevederile art. 1398 Cod civil, fără a lua în considerație că acțiunile sale au fost efectuate la rugămintea și cu consimțământul lui Andrei Spînu.

Totodată revizuentul indică că la întrebarea sa, Spînu Andrei nu a confirmat dreptul său de proprietate asupra tractorului de model MTZ-82 cu numărul de înmatriculare XXXX-67.

În drept, cererea de revizuire este întemeiată pe art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

La 10 octombrie 2017, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de revizuire lui Andrei Spînu, informându-l despre posibilitatea depunerii referinței. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată până la examinarea cauzei, examinarea cererii se decide în lipsa acesteia (f. d. 138).

În conformitate cu art. 452 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, revizuirea s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul încheierii contestate. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

Verificând încheierea supusă revizuirii, în raport cu criticile formulate și în limitele temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire este inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 446 din Codul de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

Structura logico – juridic a articolului 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă se fundamentează pe rațiunea că cererea de revizuire se depune în scris, iar revizuentul Pantelemon Țurcanu este obligat să indice temeiurile specificate expres și exhaustiv în articolul 449, anexând probele ce le confirmă. Totodată, alineatul 4 din articolul citat,

nu admite depunerea repetată a unei asemenea cereri, care este întemeiată pe aceleași temeiuri.

În acest sens, instanța de judecată își propune să verifice respectarea acestor condiții legale pentru autorizarea unei asemenea cereri introduse pe o cale de atac de retractare, care pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară.

Luând în considerare cele menționate și în urma studierii cererii de revizuire, instanța de judecată constată că aceasta a fost depusă de subiectul abilitat cu dreptul de a revizui o hotărâre judecătorească în conformitate cu articolul 447 lit. a) din Codul de procedură civilă. În același context, Pantelemon Țurcanu a invocat temeiul prevăzut la art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, invocând în acest sens că instanța a interpretat eronat legea cu privire la regulile de înmatriculare a mijloacelor de transport și prevederile art. 1398 Cod civil, fără a lua în considerație că acțiunile sale au fost efectuate la rugămintea și cu consimțământul lui Andrei Spînu.

În același timp, succesiunea materialelor cauzei, confirmă că cererea revizuentului nu a fost depusă repetat.

Prin urmare, Colegiul judiciar constată că revizuentul a îndeplinit condițiile de formă cerute de articolul 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, iar fondul cererii nu a fost judecat anterior de către o instanță de judecată, fiind necesar de purces la analiza argumentelor inserate în aceasta.

Din aceste raționamente, instanța de revizuire subliniază că dreptul la judecarea într-un mod echitabil de către o instanță, așa cum este garantat de articolul 6 parag. 1 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, *inter alia*, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (a se vedea *Brumărescu v. România*, 28 octombrie 1999, parag. 61; *Roșca v. Moldova*, 22 martie 2005, parag. 24).

Sub acest aspect, Colegiul notează că, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a constatat în mod frecvent încălcări ale articolului 6 parag. 1 din Convenție, în special în cauzele care ridicau probleme cu privire la încălcarea principiului indicat *supra* (a se vedea *Popov c. Moldovei* (nr.2), 6 decembrie 2005, par. 52 – 58; „*Oferta Plus*” S.R.L. c. *Moldovei*, 19 decembrie 2006, par. 104-107 și 112-115; *Melnic c. Moldovei*, 14 noiembrie 2006, par. 38 - 44; *Istrate c. Moldovei*, 13 iunie 2006, par. 46 – 61, *Lipcan v. Moldova*, 17 decembrie 2013, parag. 17 – 21, *Brantom International S.R.L. și alții v. Moldova*, 10 februarie 2015, parag. 30 – 32).

Conjunctura prezentată mai sus impune, în prealabil, obligația instanței de revizuire de a verifica termenele de depunere a cererii de revizuire în acord cu art. 450 din Codul de procedură civilă (a se vedea „*Oferta Plus*” S.R.L. v. *Moldova*, ibidem,

parag. 109, *Eugenia și Doina Duca v. Moldova*, 3 martie 2009, parag. 41, *Lipcan v. Moldova*, ibidem, parag. 17).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în această cauză, revizuentul și-a întemeiat cererea pe articolul 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

În aceste circumstanțe, conform articolului 450 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei (temeiul din art. 449 lit. b).

Cu referire la prevederile normei enunțate, Colegiul ține să menționeze că termenul de depunere a cererii de revizuire reprezintă intervalul de timp înăuntrul căruia poate fi exercitată calea de atac a revizuirii. Termenul dat este unul legal și imperativ.

În interpretarea corectă a prevederii enunțate, instanța de revizuire relevă că, circumstanțele sau faptele menționate, trebuiau să existe obiectiv pînă la pronunțarea hotărârii, iar revizuentul nu putea ști despre aceste circumstanțe anterior pronunțării hotărârii, revizuirea căreia se atacă.

Analizând cererea de revizuire prin prisma prevederilor legale menționate, Colegiul concluzionează că de către revizuent nu a fost respectat termenul de depunere a cererii de revizuire.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul reține că Pantelemon Țurcanu a invocat ca temei de revizuire: tranzacția de împăcare din 30 noiembrie 2009 încheiată între Andrei Spînu și Pantelemon Țurcanu, procura nr. 6044 din 30 noiembrie 2009, procesul-verbal al ședinței de judecată din 9 ianuarie 2012, contractul de vânzare-cumpărare a autoturismului nr. 11243 din 2 decembrie 2009, procura nr. 279 din 12 iunie 2009, originalul procurii nr. 279 din 12 iunie 2009, copia cererii de chemare în judecată, hotărârea Judecătorei Soroca din 9 ianuarie 2012 și decizia Curții de Apel Bălți din 31 mai 2012 pronunțate în această cauză, hotărîrea Judecătorei Soroca din 17 decembrie 2015 pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pantelemon Țurcanu împotriva lui Andrei Spînu, Galben Alexandr, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor cu privire la repararea prejudiciului material și moral și copia înregistrărilor audio-video a ședinței de judecată în cauza enunțată, procesul-verbal de audiere a martorului Andrei Spînu din 22 martie 2012, procesul-verbal de audiere a martorului Veaceslav Melnic din 19 februarie 2012, procesul-verbal de confruntare între partea vătămată Pantelemon Țurcanu și martorul Andrei Spînu din 29 mai 2017 (f.d. 118-136).

În acest aspect, se constată că, cererea de revizuire înaintată la 18 august 2017, este depusă cu depășirea termenului prevăzut de lege de depunere a cererii de revizuire.

În acest sens, se vor reține prevederile art. 450 CPC, care condiționează posibilitatea depunerii cererii de revizuire în baza temeiului prevăzut la litera b), acesta fiind de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei.

Prin urmare revizuentul nu a demonstrat că nu a cunoscut anterior circumstanțele invocate a fi noi, precum și nu a dovedit că a întreprins toate măsurile pentru a afla aceste circumstanțe în timpul judecării anterioare a pricinii.

Mai mult decât atât este de menționat că tranzacția de împăcare din 30 noiembrie 2009 încheiată între Andrei Spînu și Pantelemon Țurcanu, procura nr. 6044 din 30 noiembrie 2009, procesul-verbal al ședinței de judecată din 9 ianuarie 2012, contractul de vânzare-cumpărare a autoturismului nr. 11243 din 2 decembrie 2009, procura nr. 279 din 12 iunie 2009, copia cererii de chemare în judecată, hotărârea Judecătorei Soroca din 9 ianuarie 2012 și decizia Curții de Apel Bălți din 31 mai 2012 pronunțate în această cauză au fost anexate la materialele pricinii, fiind supusă aprecierii la examinarea cauzei în fond (f.d.1, 7-6, 22, 24, 52, 63-64).

Cît privește procesul-verbal de audiere a martorului Andrei Spînu din 22 martie 2012, procesul-verbal de audiere a martorului Veaceslav Melnic din 19 februarie 2012, invocate de revizuent în susținerea cererii de revizuire, instanța indică că revizuentul nu a demonstrat că nu a cunoscut anterior circumstanțele invocate a fi noi, precum și nu a dovedit că a întreprins toate măsurile pentru a afla aceste circumstanțe în timpul judecării anterioare a pricinii.

Totodată, instanța opinează că înscrisurile, supuse cercetării *supra*, nu pot fi apreciate ca fapte, circumstanțe sau documente noi, care nu au fost cunoscute anterior și care nici nu puteau fi cunoscute anterior de către părțile în proces. Așadar, în viziunea instanței, este cert că revizuentul era conștient de existența unor asemenea acte și nu avea niciun impediment legal în prezentarea acestora în fața instanțelor de judecată până la termenele de examinare a cererii lor. Or, instanța de judecată reține că fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar, în conformitate cu art. 122 alin. (4) din Codul de procedură civilă, se consideră inadmisibile probele ce nu au fost prezentate de participanții la proces până la data stabilită de judecător, cu excepția cazurilor prevăzute la art.204 și art.372 alin.(1). Deci aceștia nu au prezentat excepții de la regula generală.

De asemenea instanța menționează că hotărârea Judecătorei Soroca din 17 decembrie 2015 pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pantelemon Țurcanu împotriva lui Andrei Spînu, Galben Alexandr, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor cu privire la repararea prejudiciului material și moral, copia înregistrărilor audio-video a ședinței de judecată în cauza enunțată și procesul-

verbal de confruntare între partea vătămată Pantelemon Țurcanu și martorul Andrei Spînu din 29 mai 2017 nu constituie circumstanță esențială a pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute anterior, întrucît acestea au fost emise după examinarea cauzei în instanța de recurs.

Sub acest aspect, instanța menționează că conținut probelor invocate de revizuent drept temei de revizuire reflectă aceiași informație, care există la materialele cauzei.

Astfel instanța consideră că motivele invocate în susținerea cererii de revizuire se referă la dezacordul cu soluția pronunțată și nu relevă prin prisma art. 449 Codul de procedură civilă careva temeiuri legale ce ar justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile.

Revizuentul în argumentarea cererii nu invocă careva circumstanțe sau probe care a-r putea fi raportate la temeiurile stabilite de norma procedurală.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând toate materialele prezentate de revizuent, nu găsește niciun motiv de a deroga de la constatările Curții Europene, în jurisprudența consecventă a acesteia, pe cazuri similare, cum ar fi, *Popov v. Moldova (nr.2)*, *ibidem*, parag. 50 - 51; „*Oferta Plus*” *S.R.L. v. Moldova*, *ibidem*, parag. 105-107; *Eugenia și Doina Duca v. Moldova*, *ibidem*, parag. 36 – 38, „*Rusu Lintax*” *S.R.L. v. Moldova*, 13 decembrie 2016, parag. 12 -14.

Din aceste raționamente, cererea de revizuire conține caracteristicile „unui apel camuflat” al cărui scop a fost să obțină o nouă examinare a cauzei decât o procedură de revizuire, așa cum se prevede în articolele 449 - 453 ale Codului de procedură civilă. Suplimentar, principiul enunțat mai sus exclude posibilitatea ca părțile, având scopul de a redeschide noi proceduri judiciare referitoare la aceeași problemă și de a obține o reanalizare a cauzei, respectiv o nouă hotărâre în privința sa, să transforme reexaminarea cauzei într-un control judiciar deghezizat.

În consecință, instanța apreciază că înscrisul și argumentele susținute de revizuent nu întrunesc nicio condiție prevăzută de articolul 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, iar, în atare situație, nu există temeiuri legale de a admite cererea de revizuire.

În conformitate cu art. 453 al. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Astfel, având în vedere circumstanțele determinate *supra*, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decide că revizuirea depusă de Pantelemon Țurcanu urmează a fi declarată inadmisibilă.

În conformitate cu art. 270, art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea de revizuire declarată de Pantelemon Țurcanu împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 30 ianuarie 2013, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Spînu împotriva lui Pantelemon Țurcanu, intervenient accesoriu Veaceslav Melnic cu privire la încasarea prejudiciului material.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

Oleg Sternioală